

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

ERAMET NORWAY AS AVD KVINESDAL
Øyesletta 61
4484 Øyestranda

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 7. mai 2013
Vår ref.: 2011/463
Deres ref.: Håvard Midtgaard
Saksbehandler: Kenneth John Macrae, telefon: 22573472

Revisjonsrapport

2013.012.R.Klif

Revisjon ved Eramet Norway Kvinesdal AS

Dato for revisjonen: 22. - 24. april 2013

Kontrollnummer: 2013.012.R.Klif

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Håvard Midtgaard

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:

Kenneth John Macrae

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Eramet Norway Kvinesdal AS (ENK) under sluttmøtet den 24. april 2013. Rapporten er å anse som endelig.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) avdekket 2 avvik og ga 1 anmerkning under revisjonen.

Avvik:

Virksomhetens måleprogram er mangelfullt

Virksomheten mangler oversikt over utslipp av noen forbindelser

Anmerkning:

Eramet Norway AS bør sikre at registrerings status til ECHA er oppdatert og forbedre sin kvalitetssikring av sikkerhetsdatablad og informasjonsblad

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Eramet Norway Kvinesdal AS må sende en skriftlig bekreftelse innen 2. september 2013 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

7. mai 2013	Kenneth John Macrae	Einar Knutsen
dato	kontrollør Klima- og forurensningsdirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Vest-Agder ved miljøvernavdelingen
- Kvinesdal kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ERAMET NORWAY AS AVD KVINESDAL	
Organisasjonsnr.: 974120003	Eies av: 980518647
Bransjenr. (NACE-kode): 24.102 - Produksjon av ferrolegeringer	

Kontrollert enhet

Navn: Eramet Norway Kvinesdal AS	Anleggsnr.: 1037.0010.01
Kommune: Kvinesdal	Fylke: Vest-Agder
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	Risikokl. : 1
Tillatelse gitt: 19. februar 1992	Sist endret: 18. juni 2012

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klif har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- energistyring
- utslippskontroll
- REACH

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Eramet Norway Kvinesdal AS (ENK) plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Klif skal kunne avslutte saken, må ENK innen 2. september 2013 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/Kenneth John Macrae.

4. Gebyr for revisjonen

Eramet Norway Kvinesdal AS er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Klif datert). Dette betyr at dere skal betale kr. 136 500,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 2. mai 2013. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klif. Klif viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klifs postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Fylkesmannen i Vest-Agder
- Kvinesdal kommune

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens måleprogram er mangelfullt

Avvik fra:

Tillatelsen gitt 6. mars 1996 og sist endret 18. juni 2012 punkt 11.2 måleprogram og 11.3 kvalitetssikring av målingene og Klifs vedtak 10. desember 2010 om endrede krav til utslippskontroll

Kommentarer:

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakingsmetode, valg av måleperioder samt beregningsmodeller og

utslippsfaktorer som benyttes. Virksomheten skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene og forsøke å redusere denne mest mulig. Klif har i brev datert 10. desember 2010, med påminnelsesbrev sendt 16. mai 2012 og i fakta ark TA-2748 utdypet hvilke krav som stilles til virksomhetenes utslippskontroll og måleprogram.

Måleprogrammet skal beskrive og begrunne prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver i de ulike trinnene for målinger:

1. metoder for volumstrømsmålinger
2. prøvetaking
3. analyse
4. utregning og rapportering av utslipp

Virksomheten har et måleprogram, men dette er mangelfullt og er ikke oppdatert i henhold til nye krav.

Måleprogrammet mangler følgende aspekter;

- En oversikt over komponenter som de måler, men som ikke er regulert i tillatelsen
- Akseptkriterier for komponenter som ikke er regulert i tillatelsen
- Standarder som er brukt for analysene
- Beregninger som ligger bak rapporterte tall

Måleprogrammet mangler skriftlig dokumentasjon av følgende vurderinger:

- om prøvetakingsperioder gir representativ prøvetaking
- om målepunktene er plassert slik at de gir et representativt bilde av virksomhetens utslipp
- valg av analysemetode

ENK har nylig gjennomført en detaljert kartlegging av usikkerheten i utslippsmålinger. Rapporten ble mottatt fra en ekstern konsulent (DNV) i februar 2013. Resultatene fra rapporten vil bli lagt til grunn for utarbeidelse av måleprogrammet.

Måleprogrammet er satt sammen av dokumenter fra ulike oversikter og instruksjoner. Alle av komponentene i måleprogrammet kunne med fordel stå samlet et måleprogram med begrunnelser.

Klif påpeker at manglene som er påpekt over ikke er utfyllende for kravene, og at det er virksomhetens ansvar å påse at deres måleprogram er i henhold til tillatelsen og Klif sine endrede krav til utslippskontroll.

Avvik 2

Virksomheten mangler oversikt over utslipp av noen forbindelser

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for ENK, gitt 6. mars 1996, sist endret 18. juni 2012, pkt 11.1 og veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering (TA 2606/210)

Kommentarer:Manglende oversikt over volum og forbindelser i vann som er sluppet ut til sjø

Det er et krav for bedrifter å måle rapporteringspliktige forbindelser som er sluppet ut til miljøet. En oversikt over rapporteringspliktige forbindelser er oppført i veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Virksomheten opplyste at overflatevann blir samlet opp i fire kummer der overløpet går til sjø. Vannet er ikke behandlet. Prøver er tatt fra kummene og analysert for forbindelser som er regulert i tillatelsen. Overflatevannet har ikke blitt analysert for andre forbindelser som inngår i sine råvarer og utslipp fra andre kilder og som kunne være aktuelt for dette utslippet.

Virksomheten har to settlingstanker for vann behandlet med flokkulering middel på 600m³ og 990m³. Vannet inneholder blant annet PAH. Tankene står ute og er åpne, men det er ikke målt om det er utslipp av PAH til luft fra tankene.

Frekvens for målinger av overflatevann

Virksomheten opplyste at utslippsmengden av overflatevann var veldig varierende og avhengig av været. Likevel er overflatevann kun analysert to ganger i året på en tilfeldig dato. Det er ikke tilstrekkelig å basere et års utslipp fra en høyvarierende kilde på to stikkprøver.

Utslipp av støv fra lagerområdene for råvarer og produkter er ikke bestemt.

ENK har store åpne lagerområder. Bedriften har ikke oppdatert opplysninger om mengde støv til luft fra lagerområdene. Bedriften opplyser at de skal gjennomføre ny nedfallsmåling av støv til nære omgivelser.

Manglende følsomhet på analysene for enkelte komponenter

Virksomheten har nylig begynt å bruke et eksternt laboratorium for måling av utslipp til luft. De benytter metoder som ikke er følsom nok til å detektere nivået av utslippet for noen komponenter. For disse komponentene rapporter ENK mengder som er regnet ut fra halvparten av deteksjonsgrensen ganget med luftmengden for året. Dette har ført til en stor økning i rapporterte utslipp til luft for noen komponenter. Bedriften opplyste at noen av de nye utslippstallene er mest sannsynligvis en overrapportering av faktisk utslipp.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Eramet Norway AS bør sikre at registrerings status til ECHA er oppdatert og forbedre sin kvalitetssikring av sikkerhetsdatablad og informasjonsblad

Kommentarer:

Eramet Norway Kvinesdal AS har registrert stoffer til ECHA – 2010 registrering. Ved registreringstidspunktet var denne bedriften egen juridisk enhet. Eramet Norway AS har nå samlet sine tre produksjonssteder i en felles juridisk enhet. Det anbefales en oppdatering til ECHA av registrerings status, og hvis nødvendig en gjennomgang av rollene som framstiller og/eller importør for de registrerte stoffene for Eramet Norway AS (Kvinesdal, Sauda og Porsgrunn).

Eramet Norway AS opplyste at de ikke har registrert stoffer som krever sikkerhetsdatablad (SDS) iht. artikkel 31 i REACH, og dermed heller ikke krav til eksponerings senario (ES),

men har utarbeidet informasjonsblad iht. artikkel 32 (REACH) for de registrerte stoffene. SDS og informasjonsblad utarbeides sentralt i Belgia og distribueres på norsk til Eramet Norway AS.

Registrering for råvaren Sintermalm fra Gabon er ved COMILOG som også har utarbeidet sikkerhetsdatabladet (SDS).

Det er viktig at SDS og informasjonsblad blir kvalitetsjekkert internt hos Eramet Norway AS for distribusjon, bl.a. for å sikre at norsk Giftinformasjons nødnummer er påført, seksjon 15 "opplysninger om destruksjon" bør beskrives slik at det ikke oppstår forvirring om avfall kontra farlig avfall og miljømessige opplysninger under seksjon 12 bør utdypes.

Eramet Norway AS har sentralt utarbeidet "Handlingsplan Kjemikaliesikkerhet " – mars 2013 - hvor planlagte aktiviteter er beskrevet med ansvarlig person/enhet og tidsplan. Denne planen gjelder alle tre enhetene og legger opp til et tett samarbeid på HMS-området og legger bl.a. stor vekt kvalitetssikring av oversatte SDS og informasjonsblad for egne produkter. Prosedyren "Kjemikaliesikkerhet og REACH" er ferdigstilt og implementert i virksomhetens internkontroll system.

8. Andre forhold

Energieffektivisering.

ENK har etablert et energiledelsessystem iht. standardene, NS-EN-16001:2009 i januar 2010, og for ISO 50001:2011, som er forventet godkjent i mai 2013 etter sertifisering av Det Norske Veritas(DnV) ved ENK november 2012.

Det er etablert en energigruppe med representanter fra aktuelle avdelinger. Faktisk energi bruk er kartlagt og potensialer for energioptimalisering er identifisert og prioritert. Det foreligger årlige handlingsplaner for konkrete energitiltak.

Det er satt måltall med 2008 som basisår og etablert energiytelsesindikatorer(KPI for energi), for å måle energisystemets effektivitet.

Mål og planlagte tiltak følges opp regelmessig bl.a. ved månedlige møter i energigruppen og ledelsesinformasjon om status, samt ved ledelsens gjennomgang to ganger per år.

Som eksempler på tiltak ble nevnt:

- Trykkluft, hvor omfattende lekkasjesøk og utbedringstiltak gjennomføres.
- Bruk av ovnsvarme ved vektanleggene istedenfor annen energibruk
- CO i ovnsgassen utnyttes i kjelanlegg til produksjon av damp og elektrisitet (80 GWh/år). Dette har pågått siden 1980.
- Varmegjenvinning fra spylevannet for slagg utnyttes til oppvarming av eksterne verkstedlokaler siden 2007.
- Overskuddsvarme i kjølevann utnyttes til oppvarming av sjøvann til oppdrettsanlegg for piggvar på nabobedrift.

ENOVA-prosjekt, som ble påbegynt i 2009, er nå under avslutning. Arbeid med utforming av ny søknad til ENOVA er i gang.

Planlagte miljøtiltak

Virksomheten opplyste at de har planer om:

- Forbedring av avsug for støv ved alle de 3 ovnene og oppgradering av kapasiteten for eksternt avsugsanlegg
- Etablering av avsug ved kokiller for utstøping av metall

Disse tiltakene er også forårsaket av arbeidsmiljøkrav med frist 1. juli 2015.

Virksomheten planlegger rensing av sigevann ved etablering av nytt deponi på Fosselandsheia.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte 22. april 2013: Informasjon fra Klif om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 22. april 2013 til 24. april 2013.
 - 8 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder:
 - Målepunktene for utslipp til luft og vann
 - Utendørs lagerområde
 - Renseanlegget
 - Laboratoriet
 - Tappehallen
 - Området der midlertidig lageret bygges
- Avsluttende møte 24. april 2013: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet, se vedlegg 2 nedenfor
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Eramet Norway Kvinesdal AS, gitt 6. mars 1996 sist endret 18. juni 2012
- Brev datert 10.12.2010 og påminnelsesbrev datert 16. mai 2012 om endrede krav til utslippskontroll
- Aktuell korrespondanse mellom virksomheten og Klif som bl.a.:
 - Tidligere tilsynsrapporter, sist 2010.033.I.KLIF

- Egenkontrollrapporter fra virksomheten for utslipp i 2011 og 2012

VEDLEGG 1

Deltagere ved Klifs revisjon ved Eramet Norway Kvinesdal AS, 22. - 24. april 2013

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Koordinator ytre- og indremiljø	X	X	X
Laboratorieleder	X	X	X
Leder Prosessteam	X	X	
Verks Direktør	X		X
Driftsleder Dagtid	X	X	X
Produksjonssjef	X	X	X
HR sjef	X		
Teknisk sjef	X	X	X
KS-HMS leder		X	X
HS ansvarlig Eramet Norway		X	
Ansvarlig- prøvetakning vann etter PAH rensesanlegg		X	

Klifs revisjonsgruppe:

Kenneth Macrae, revisjonsleder

Marie Norby, revisor

Maren Wikheim, revisor

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Klifs revisjon ved Eramet Norway Kvinesdal AS, 22. - 24. april 2013

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende. Følgende dokumentasjon ble forevist under revisjonen for å verifisere faktiske forhold:

- Organisasjonskart
- Arbeidsbeskrivelser
- Siste utslipps målinger for klarvann overløp (11. april) og PAH analyser (8. april)
- *Arbeidsoperasjoner- Prosesstyring Prøvetaking ref. nr. TJ-48-0030*
- *Kvantifisering av overflatevannsavrenning og massetransport NIVA rapport 6127-2011 pkt. 4*
- Løpende 12 måneders utslipp av kvikksølv til luft
- Sist ekstern målinger av emisjoner til luft fra anlegget *Rapport 2013-0285*
- Analysedokumenter for råvarer
- *Beregning av total usikkerhet versjon 0.1*
- Driftinstruks for vannrenseanleggene *instruks A7.3 rev. Nr. 11*
- NIVA ringtest dokument for industriavløpsvann
- Kalibreringsdokumenter
- Kart med ledningsnettoversikt
- Kart med utslippspunkter til luft og sjø *ref. nr. TJ-00-0059*
- Prosesskjema og flytskjema
- Energifordelingsoversikt
- Energistyringsmanual
- Mandat for Energigruppe ENK